

Dossier Gewasbescherming

Zaden en jonge planten basis duurzame gewasbescherming

Met hun schoon en robuust zaai­zaad en plant­ma­te­riaal staan Nederlandse veredelings- en vermeerderingsbedrijven wereldwijd aan de basis van goede oogsten en gezonde producten. Hiermee leveren ze ook een bijdrage aan de bescherming van het milieu. Telers met sterk en gezond uitgangsmateriaal hoeven immers minder snel in te grijpen in de omgeving. Zo dragen resistenties tegen ziektes en plagen bij aan een lager gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen.

Nederlandse bedrijven kunnen deze rol alleen (blijven) spelen met behulp van onderzoek. Kennis van de plant en zijn omgeving draagt bijvoorbeeld bij aan de snelle ontwikkeling van nieuwe resistenties en nieuwe methoden om ziektes en plagen te voorkomen. Daarnaast moeten bedrijven ook voldoende mogelijkheden behouden om gewasbeschermingsmiddelen in te kunnen zetten. Plantum pleit hierbij voor eenvoudige toelatingsprocedures en een systeemaanpak voor de gehele productieketen.

Nederland levert niet alleen uitgangsmateriaal voor Nederlandse telers, maar exporteert jaarlijks ook voor 2,7 miljard euro aan zaden en jonge planten. Dit uitgangsmateriaal mag geen ziekten of insecten bevatten en moet zelf zo veel mogelijk weerbaar of resistent zijn tegen ziektes en plagen. Nederlandse veredelingsbedrijven zijn heel succesvol met de ontwikkeling van resistenties. In de aardappelteelt vormen aaltjesresistente rassen bijvoorbeeld een belangrijk wapen tegen de plantenziekte 'aardappelmoeheid'. En in bepaalde groentegewassen heeft veredeling eraan bijgedragen dat bodemziektes nauwelijks nog een probleem zijn.

Dit soort doorbraken zijn alleen mogelijk dankzij voortdurend plantkundig onderzoek. Het is dan ook jammer dat de overheid de afgelopen jaren fors heeft bezuinigd op dit onderzoek. Plantum pleit voor hogere investeringen in het fundamentele onderzoek dat de basis vormt voor resistentieveredeling. Daarnaast kunnen nieuwe veredelingsmethoden deze resistentieveredeling versnellen. Daarom is het belangrijk dat voor deze methoden heldere en praktische regels komen.

Op weg naar alternatieven

Nederlandse bedrijven zijn ook succesvol in de ontwikkeling van niet-chemische gewasbeschermingsmethoden. Zo hebben de aardbei-opkweekbedrijven een milieuvriendelijke methode ontwikkeld voor de bestrijding van aardbeimijt in aardbeimoederplanten. Deze zogenoemde CATT-methode (Controlled Atmosphere Temperature Treatment) is een goed alternatief voor de minder milieuvriendelijke behandeling met het middel methylbromide.

De methode wordt nu ook voor veel andere gewassen, zoals bollen en vaste planten, verder ontwikkeld. De ontwikkeling van dit soort duurzame methoden is niet alleen kostbaar, maar vergt ook tijd. Totdat er goede alternatieven beschikbaar zijn, vraagt de sector dan ook om beschikbaarheid van een effectief gewasbeschermingsmiddelenpakket.

Specifieke behoeften

Het huidige pakket aan toegestane gewasbeschermingsmiddelen is voor veel veredelings- en vermeerderingsbedrijven onvoldoende. Dat komt onder meer doordat reguliere toelatingen vaak niet zijn toegesneden op de speciale omstandigheden die spelen bij veredeling en vermeerdering. Consumptiewortelen worden bijvoorbeeld buiten geteeld, maar de (bloeiende) planten die het zaad leveren staan in de kas. Daar kampen planten met andere ziektes en plagen, dus hebben ze ook andere gewasbeschermingsmiddelen nodig.

Omdat het bij deze specifieke toepassingen vaak om zeer kleine hoeveelheden gaat, wordt in de praktijk nauwelijks toelating aangevraagd door de leveranciers. Voor hen is de procedure te lang, te duur, en dus niet terug te verdienen. Dat is een probleem, want de sector kan alleen goede rassen, planten en zaden leveren wanneer zij zelf voldoende mogelijkheden heeft om ziektes en plagen in het gewas te beheersen.

Procedures aanpassen

Plantum pleit ervoor de toelatingsprocedures voor 'kleine toepassingen' verder te vereenvoudigen. Ook pleit Plantum voor verdere Europese harmonisatie. Plantum draagt daar zelf ook actief aan bij via onder meer de European Seed Association (ESA) en de EU Minor Uses Coördination Facility. Ook de toelatingsprocedures voor zogenaamde 'groene' (veilige, relatief milieuvriendelijke) middelen en zaadbehandelingen kunnen eenvoudiger en sneller.

Systeemaanpak

Plantum vindt het ten slotte belangrijk om bij gewasbescherming en toelatingen de teelt als geheel te beschouwen en liefst zelfs de hele productieketen mee te nemen. Pas dan kan je komen tot echt duurzame Integrated Pest Management (IPM).

Vermeerderingsbedrijven doen er bijvoorbeeld alles aan om planten op een duurzame manier gezond te houden, ze;

- nemen teelt- en hygiënemaatregelen;
- kiezen voor niet-chemische gewasbeschermingsmethoden;
- gebruiken 'groene' middelen.

Dan nog kunnen 'klassieke' gewasbeschermingsmiddelen soms nodig zijn als correctiemiddel. Autoriteiten zouden zo'n situatie als geheel moeten beoordelen en daarin de middelen moeten toestaan die voor IPM nodig zijn.

De mogelijkheden voor een dergelijke 'Systeemaanpak Duurzame Gewasbescherming' worden op dit moment verkend door de overheid en het bedrijfsleven. Ook Plantum neemt hieraan deel.